

Abstrakt

Ve dvacátém století zažíval Kypr násilné konfrontace vyvolané etnicky nacionalistickými hnutími dvou hlavních komunit: řeckých Kypřanů a tureckých Kypřanů. Tyto konflikty hluboce ovlivnily životy všech mužů, žen i dětí na ostrově. V tomto kontextu se dětství úzce prolíná s nacionalistickými diskurzy, protože každá zneprátená strana se snaží přizpůsobit zobrazování dětí svému vlastnímu pojetí Sebe a Druhého. Dětské časopisy tak v tomto kontextu neodrážejí pouze všudypřítomné násilí, ale také hegemonní diskurzy, které konflikt dále prohlubovaly.

Tato studie zkoumá diskurzivní konstrukci tureckosti v dětských časopisech tureckých Kypřanů, které byly publikovány mezi lety 1955 a 1988 – v období významných historických zlomů na Kypru. Kromě samotného zkoumání konstrukce tureckosti studie identifikuje klíčové uzlové body, kolem nichž je tato identita artikulována, analyzuje hegemonní diskurzy obsažené v časopisech a sleduje, jak se události v Turecku a na Kypru odrážejí v těchto publikacích.

Výzkum vychází z diskurzivní teorie (DT), jak ji formulovali Ernesto Laclau a Chantal Mouffe (1985), podle níž všechny společenské jevy nabývají význam skrze diskurz, chápaný jako „struktura, ve které je význam neustále vyjednáván a konstruován“ (Laclau 1988: 254). V tomto rámci je tureckost pojímána jako subjektivní pozice, kterou se turecký (kyperský) nacionalistický diskurz snaží stabilizovat.

Metodologicky studie využívá diskurzivní teoretickou analýzu (DTA), analytické rozvinutí DT vypracované Carpentierem a De Cleenem (2007). DTA pracuje s retroduktivním přístupem (Glynos & Howarth, 2007), který zahrnuje iterativní cykly mezi teorií a empirickými daty. Analýza se opírá o tzv. sensitizující koncepty, pocházející jak z DT, tak z dalších teoretických tradic, které slouží jako vodítka, aniž by omezovaly interpretaci. Diskurz jako teoretický pojem – spolu s dalšími diskurzivními koncepty, jako je například uzlový bod – tvoří ústřední sensitizující koncept v DTA (Carpentier, 2018), doplněný o „externí“ koncepty týkající se konstrukce národní identity, dětství a konfliktu. DTA je dále podpořena kvalitativní obsahovou analýzou a diskurzivním přehodnocením relevantní literatury. S ohledem na zaměření studie na kyperský problém je analýza zasazena do historického kontextu ostrova.

Analýza vychází ze sedmi dětských časopisů tureckých Kypřanů publikovaných v letech 1950–1980: *Afacan* [Rošťák], *Çocuk* [Dítě], *Çocuk Dergisi* [Dětský časopis], *Okul*

[Škola], *Okul Çocuk Dergisi – MEKB* [Školní dětský časopis Ministerstva národního vzdělávání], *Öğrenci* [Student] a *Tuncer*.

Diskurzivní analýza ukazuje, že tureckost je v těchto časopisech artikulována kolem tří hlavních uzlových bodů: (1) příslušnost k širšímu tureckému národu, (2) začlenění do politické komunity tureckých Kypřanů a (3) udržování hybridního vztahu s tureckým státem, přičemž „Druhý“ zde funguje jako konstitutivní vnější prvek, který komplikuje význam Sebe. Tyto uzlové body jsou zakořeněny v hegemonním diskurzu nacionalismu a konfliktu, který prostupuje narativy časopisů. Analýza zároveň ukazuje, jak jsou tyto diskurzivní formace utvářeny širšími historickými a politickými událostmi na Kypru a v Turecku a jak (re)konstruují význam dětství v souladu s nacionalistickými ideologiemi. Tyto průsečíky zdůrazňují, že diskurz o dětství má v období konfliktu neodmyslitelně politickou povahu.

Klíčová slova

Dětské časopisy; Diskurzivní teoretická analýza; Nacionalismus; Národní identita; Kyperský problém; Tureckost

Název práce

Konstruování tureckosti na Kypru: Diskurzivní teoretická analýza dětských časopisů tureckých Kypřanů publikovaných mezi 50. a 80. lety 20. století